

Govern vell i «Gobierno» nou

«El nou Gobierno necessita un Govern també nou a l'altra banda, perquè el diàleg tingui sentit»

Encara que no tothom ho vulgui reconèixer, a Catalunya, la investidura de Pedro Sánchez ha tingut un efecte semblant al que es va viure quan va triomfar la moció de censura contra Rajoy: ara entra una mica d'aire fresc a l'habitació, i això també ho admeten en privat els que aplaudeixen la posició de JxCat i la CUP. No crec equivocar-me si escric que la ciutadania catalana en general -excepte els més furibunds partidaris de les tres dretes i els vigilants de la puresa indepe- volia i valora el canvi de clima, sense que això vulgui dir que s'oblida la realitat dura dels presos polítics, dels exiliats i de la judicatura desbocada. El canvi de clima és condició necessària (però no suficient) per poder col·locar el conflicte català al carril de la política.

Més enllà de la teranyina judicial que envolta el president Torra i més enllà de l'estancament evident del Govern de la Generalitat, sembla ineludible que els catalans tornem, ben aviat, a les urnes. Oriol March aborda aquest assumpte en una crònica detallada, com totes les seves, publicada el dia de Reis. La peça acaba amb dues afirmacions que subscriu. Primera: "els comicis al Parlament són més a prop que mai". Segona: "la lluita per l'hegemonia es farà més crua a mesura que s'acostin". A parer meu, la causa principal de l'avançament dels comicis autonòmics serà la més òbvia: la discrepància estratègica de l'independentisme, que esdevindrà insostenible quan comenci a funcionar la taula de diàleg entre el govern espanyol i el govern català. Fins ara, el dualisme s'ha suportat. Això s'acaba. I no només pel fet que Torra té un full de ruta personalíssim que desborda, fins i tot, les intencions de Waterloo.

És l'aplicació del principi filosòfic de la navalla d'Occam, que ens avisa que la causa més senzilla acostuma a ser la més probable: si l'Executiu català no té una posició única i clara sobre el que cal fer, no podrà ser un interlocutor vàlid davant del gabinet de coalició Sánchez-Iglesias. Per tant, caldrà fer foc nou a Catalunya, altrament no serà possible concretar cap diàleg institucional i aquest fracassarà abans de començar, com anuncien delerosos els apòstols del "com pitjor, millor", a la recerca de la profecia autocomplerta.

Que JxCat menytingui la taula de diàleg entre governs alhora que Torra assumeix que el president de la Generalitat hauria de liderar-ne la part catalana és la prova més rotunda que comença a fer-se estret el camí dels que volen anar a missa i repicar. I això també implica ERC, que va voler accontentar les seves bases més inquietes amb el discurs emotiu de Montse Bassa al Congrés dels Diputats, un gest que els republicans no podran repetir a cada intervenció a Madrid, perquè es donaria carnassa a les dretes i es provocaria, Catalunya endins, la mena de dissonàncies cognitives (per exemple, facilitar la governabilitat espanyola mentre s'afirma que això "me importa un comino") que han rebesat la narrativa del procés.

El nou Gobierno necessita un Govern també nou a l'altra banda, perquè el diàleg tingui sentit. A la Moncloa, saben perfectament el que sabem aquí: que Torra és una figura vicarial i sense autoritat política, que no hi ha guió compartit dels consellers postconvergens i republicans, que no hi ha projecte sòlid més enllà d'anar aguantant, i que l'independentisme està en una fase de reconstrucció i revisió. Tot el que l'Executiu Sánchez pugui parlar amb el Govern Torra parteix d'un decalatge que no és només temporal. Han passat moltes coses -i substancials- des de les eleccions catalanes del 21 de desembre del 2017, convocades per Mariano Rajoy. La principal, després de la sentència del Suprem i la degradació de la justícia espanyola, és que el govern de coalició presidit per Sánchez necessitarà el concurs dels independentistes per a fer les polítiques que ha anunciat que vol fer. L'independentisme és una peça indispensable de la nova etapa.

ERC ho assumeix mentre JxCat amaga el cap sota l'ala, i els cupaires es refugien en la

retòrica confortable dels grans principis per no embrutar-se les mans, com fan sovint. El que canviarà la manera de fer d'ERC no és la investidura sinó la legislatura, que vindrà marcada per la lògica de la resistència i la cohesió del bloc governamental enfront dels embats de les dretes, que seran constants. La clau de tot plegat serà, òbviament, la voluntat de Sánchez d'oferir avenços reals i tangibles en la resolució del conflicte català, sense això no hi haurà recorregut. La credibilitat de Sánchez és descriptible, ja ho sé, no cal perdre-hi ni un minut. Així, doncs, és la necessitat més descarnada el factor que -com passa sovint en la història- pot obrir camins inèdits que transformin el que ara sembla intocable, immutable i inimaginable. La necessitat i l'atzar, vet aquí els grans aliats de qualsevol canvi.